نفت و انرژی

تلاش برای حل مشکل ناترازی برق تا تابستان ۱۴۰۵

وزیر نیرو با بیان اینکه زمستان سال آینده با همکاری وزارت نفت خاموشی برق نداریم، افزود: باتوجه به مجموعه برنامه‌های ویژه در دست اجرا در سال ۱۴۰۴ در صنعت برق امیدواریم مشکل ناترازی تا تابستان (اوج بار) ۱۴۰۵ حل شود.

به گزارش زمان به نقل از وزارت نیرو، عباس علی‌آبادی با اشاره به اینکه وزارت نیرو در دوره جدید مدیریتی با هدف رفع مشکلات انباشته شده در صنعت برق کشور و کاهش ناترازی در تأمین انرژی، ۱۴ پروژه بزرگ را آغاز کرده است، اظهار کرد: پیش‌بینی می‌کنیم با اجرای برنامه‌های در دست اقدام و همکاری وزارت نفت در تامین سوخت لازم برای نیروگاه‌ها، زمستان سال آینده را بدون خاموشی سپری کنیم و امیدواریم تا تابستان سال ۱۴۰۵، ناترازی برق مدیریت شده و برطرف شود. وی درباره مشکلات اساسی صنعت برق کشور که به دلیل انباشت آنها، دره توسعه تولید و مدیریت مصرف رقم شکل گرفته است، ادامه داد: از همان ابتدای شروع به کار، با حمایت همه جانبه دولت تلاش کردیم با بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت‌های داخلی و همکاری بین‌المللی، اقدام های مؤثری در دو محور اصلی یعنی افزایش تولید و مدیریت مصرف آغاز کنیم.

وزیر نیرو درباره اقدام‌های گسترده در بخش تولید برق، افزود: در بخش تولید، برنامه ما شامل افزایش ظرفیت و راندمان نیروگاه‌ها، ارتقای توان تولیدی و رفع محدودیت‌ها در نیروگاه‌های حرارتی است و علاوه بر آن توسعه شتابان انرژی‌های تجدیدپذیر نیز به‌طور جدی در دستور کار قرار گرفته که در همین مدت کوتاه نزدیک به ۳۱۰ مگاوات نیروگاه جدید خورشیدی نصب و راه‌اندازی شده است.

علی آبادی با تأکید بر اینکه این اقدامات در قالب ۱۴ پروژه بزرگ طراحی شده و در حال اجرا هستند، گفت: پیش‌بینی می‌شود اجرای موفق این برنامه‌ها در کوتاه‌مدت تأثیر قابل توجهی در تأمین برق پایدار داشته باشند. وی به شدت بالای مصرف انرژی در ایران در مقایسه با متوسط جهانی اشاره کرد و درخصوص برنامه‌های این وزارتخانه برای مدیریت مصرف در بخش تقاضا خاطرنشان کرد: شدت مصرف انرژی در ایران ۲ برابر متوسط جهانی و ۴ برابر متوسط کشورهای توسعه یافته است.

وزیر نیرو افزود: قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق به ما امکان داده که تعرفه برق مشترکان پرمصرف را افزایش دهیم و همچنین با استفاده از کنتورهای هوشمند، کنترل دقیق‌تری بر میزان مصرف برق داشته باشیم تا تعادل مصرف و تولید از طریق ابزارهای بازدارنده نیز برقرار شود.

علی‌آبادی ادامه داد: کنتورهای هوشمند کمک می‌کنند تا الگوی مصرف مشترکان پرمصرف که البته درصد کمی از جامعه را تشکیل می دهند، اما سهم بسیار بالایی از مصرف را به خود اختصاص می‌دهند، اصلاح شده و به سمت کاهش مصرف سوق داده شوند. این اقدام تأثیر بسزایی در تعادل شبکه برق خواهد داشت. وی خاطرنشان کرد: وزارت نیرو متعهد به تامین برق در حدود الگوی مصرف است و مشترکان پر مصرف برای تامین برق بیشتر از الگو باید برق را تابلوی سبز یا تابلو سفید در بورس انرژی خریداری کنند به‌دین منظور تمهیدات لازم در دست اقدام است. علی‌آبادی با تأکید بر اینکه برنامه‌ریزی کردیم تا تابستان(اوج بار)، ۱۴۰۵، ناترازی برق کشور رفع شود، گفت: این هدف مستلزم همکاری همه بخش‌های دولت و ملت است و اگرچه راه دشواری در پیش داریم، اما با تلاش جمعی و اجرای دقیق برنامه‌ها، امیدواریم که این هدف محقق شود. وی از مردم و سایر دستگاه‌های دولتی خواست تا برای تحقق این برنامه‌ها همکاری لازم را داشته و افزود: موفقیت در این مسیر، نیازمند عزم ملی است و امیدواریم با تداوم تلاش‌ها و همکاری همه‌جانبه، صنعت برق کشور به مرحله‌ای برسد که برق پایدار در اختیار همگی کنندگان بخش‌های خانگی، صنعتی و کشاورزی قرار گیرد.

تزریق ۱۶۵ میلیارد مترمکعب گاز از پارس جنوبی به خط سراسری

مدیرعامل شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی با اشاره به تزریق ۱۶۵ میلیارد مترمکعب گاز به خط سراسری در ۱۰ ماهه امسال، از رشد ۲ درصدی حجم آن نسبت به مدت مشابه پارسال خبر داد.

به گزارش زمان به نقل از شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی، غلامعباس حسینی بیان کرد: کارکنان سراسر پالایشگاه‌های پارس جنوبی به‌منظور تولید حداکثری و پایدار گاز در فصل زمستان، تمام توان خود را به کار گرفته‌اند و روزانه نزدیک به ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز در پالایشگاه‌های مجتمع تولید می‌شود. وی با اشاره به تزریق ۱۶۵ میلیارد مترمکعب گاز به خط سراسری از سوی این مجتمع در ۱۰ ماه امسال، از رشد ۲ درصدی تزریق گاز به شبکه سراسری نسبت به مدت مشابه پارسال خبر داد و افزود: ۷۳ درصد از تولید گاز سبد انرژی کشور مربوط به مجتمع گاز پارس جنوبی است که از ۱۳ پالایشگاه موجود این مجتمع انجام می‌شود. مدیرعامل شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی با بیان اینکه محصولات تولیدی مجتمع گازی پارس جنوبی نقش اثرگذاری در تأمین آرامش و آسایش هموطنان و همچنین امنیت انرژی و شکوفایی اقتصاد کشور دارد، تصریح کرد: در ۱۰ ماه امسال از سوی این مجتمع بزرگ گازی کشور، بیش از ۲ میلیون تن بوتان، ۳ میلیون تن پروپان، ۱ و نیم میلیون تن اتان، ۵۰۰ هزار تن گوگرد دانه‌بندی شده است.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی خبر داد:

اجرای طرح کالابرگ برای برخی اقشار جامعه در ماه رمضان

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره اجرایی کردن طرح کالابرگ تا ماه مبارک رمضان افزود: در ستاد هماهنگی اقتصادی بنابر دستور رئیس جمهور، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مبلغ ۱۵ همت را به این کار اختصاص داده که صرف افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی و گروه‌هایی نزدیک به اینها خواهد شد و مجری توزیع کالابرگ نیز وزارت تعاون است.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، «احمد میدری» با حضور در یک گفت وگوی تلویزیونی درباره تعیین حداقل دستمزد کارگران افزود: مدتهاست که با تاکید بر واژه «سه جانبه‌گرایی» مسئله تعیین دستمزد را ساده کرده‌ایم. در برخی کشورها تورم وجود دارد و دستمزدها نیز به همان حد بالا می‌رود. اما برخی مشاغل هستند که نمی‌توانند به اندازه تورم قیمت کالاهای خود را افزایش دهند و به همین دلیل کارگران تعدیل می‌شوند. وی تاکید کرد: در تلاش هستیم تا بتوانیم یک شیوه جدید به معنای طبقه‌بندی مشاغل را انجام بدهیم. یکی از ملاک‌های ما تورم است و حتما آن‌را لحاظ می‌کنیم اما اینکه چقدر کمتر یا بالاتر از تورم باشد توسط کارشناسان مختلف در حال بررسی است. حفظ قدرت خرید آحاد کارگران و کارکنان مشاغل ثابت برای وزارت تعاون حائز اهمیت است و معتقد هستیم که باید نرخ تورم را لحاظ کرد. میدری تصریح کرد: بر اساس آمار موجود در پنج سال گذشته برخی کارکنان دولت همراه با تورم افزایش حقوق داشته‌اند اما دستمزد کارگران کمتر از تورم افزایش پیدا کرده‌اند. وزیر تعاون درباره اجرایی کردن طرح کالابرگ تا ماه مبارک رمضان افزود: در ستاد هماهنگی اقتصادی بنابر دستور رئیس جمهور، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مبلغ ۱۵ همت را به این کار اختصاص داده و مجری توزیع کالابرگ نیز وزارت تعاون است. وی تاکید کرد: ۱۵ همت مبلغی است که برای پرداخت کالابرگ افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی و گروه‌هایی نزدیک به این‌ها می‌توانیم پرداخت کنیم که حدود ۲۵ میلیون نفر را شامل می‌شود. اگر این مبلغ افزایش پیدا کند سایر اقشار نیز می‌توانند مشمول کالابرگ شوند. دهک‌بندی افراد هر ۶ ماه یکبار تغییر پیدا می‌کند. بودجه این کار برای سال‌های آینده باید در مجلس تعیین شود و یک منبع اختصاصی مشخص داشته باشد. میدری درباره ارزیابی خود از عملکرد وزارت تعاون گفت: وزارت تعاون از ادغام سه وزارتخانه تشکیل شد و حتما امکان تغییرات بیشتر برای انجام کارهای بهتر وجود دارد؛ البته نا کنون نیز دستاوردهای مهمی داشته و برای ارائه خدمات بهتر در جامعه نیز باید وظایفی جدیدی را تعریف کرد. اصلاح نظام بنگاه‌داری گام بزرگی برای این است که بار برخی وظایف را از دوش این وزارتخانه برداریم تا بتوانیم به وظایف اصلی خود مانند توسعه تعاونی و ایجاد اشتغال بپردازیم. ما در وزارت تعاون به بزرگ‌ترین بنگاه‌داران کشور تبدیل شدیم و بسیاری از موتورهای اقتصاد ایران در این وزارتخانه است. وزیر تعاون افزود: از آن‌جایی که وظیفه ذاتی وزارت تعاون بنگاهداری نیست، در انجام وظایف خود دارای مشکلاتی هستیم. قانون برنامه هفتم حکم کرده است که باید از این وضعیت به سرعت خارج شویم و بر این اعتقاد هستیم که این کار ما را در جایگاه اصلی خود قرار می‌دهد تا بتوانیم وظیفه تنظیم روابط کار، حمایت اجتماعی از آحاد مردم را انجام بدهیم. وی تاکید کرد: حدود ۳۰ سال است که بنگاه‌های مختلف به دولت تحمیل شده و باید تا پایان آذر ۱۴۰۵ باید از این حالت خارج شویم و اگر این کار انجام نشود مالیات زیاد و تنبیه و جریمه برای صاحب بنگاه درنظر گرفته خواهد شد. اینکه چطور می‌توانیم بنگاه‌هایی که ظرف مدت ۳۰ سال به وزارت تعاون اضافه شده را در ۲ سال واگذاری کنیم راه‌های مختلفی مانند عرضه در بورس و واگذاری به شرکت‌های خصوصی دارد. از نظر ما مشارکت بخش خصوصی در ایران و تمام کشورها در معرض اتهام فساد و تباتی بوده و به همین اغلب بنگاه‌ها به نهادهای غیردولتی توسط دولت انجام می‌شود و برای هیچ کاری منتظر سود صندوق نخواهند بود.

تحقق رشد ۸ درصدی با مشارکت مردم شدنی است

دبیر کل جبهه فعالان اقتصاد مردمی گفت: کسی که سیاست رشد ۸ درصدی در کشور را نشناسد یا به آن قائل نباشد، با پول نمی‌تواند این هدف مهم را به ارمغان بیاورد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، حجت الاسلام حمزه معلی دبیر کل جبهه فعالان اقتصاد مردمی با اشاره به دیدار اخیر فعالان اقتصادی با رهبر معظم انقلاب اسلامی و در رابطه با اهمیت این دیدارها، اظهار کرد: باید به این نکته اشاره کرد که دیدار فعالان اقتصادی با مقام معظم رهبری سالانه در حال تکرار شدن است و امسال، پنجمین سالی بود که آقا با فعالان اقتصادی بخش خصوصی دیدار داشتند. وی با بیان اینکه مهمترین و بارزترین مشکلاتی که در حال حاضر در کشور وجود دارد مربوط به اشتغال و معیشت است، گفت: راهکار حل این مشکلات در منظومه فکری مقام معظم رهبری، روی آوردن به تولید و افزایش ثروت است. دبیر کل جبهه فعالان اقتصاد مردمی افزود: ایشان در پنج سال اخیر خودشان دست به کار شدند و دیدار سالانه ای در نظر گرفتند و در این دیدارها، تمام راهکارهایی که برای برون رفت از مشکلات فعلی در حوزه معیشت و افزایش تولید وجود دارد، بیان می‌شود. حجت الاسلام معلی خاطرنشان کرد: یعنی ما برای حل معضلات اقتصادی کشور اگر هیچ راهکار و دستاوردی جز این دیدارها نداشته باشیم هم کافی است تا مسئولین، مردم، فعالان اقتصادی و بنگاه‌های بخش خصوصی تکلیف خود را بدانند و نقش خود را بشناسند که برای برون رفت از مشکلات اقتصاد و معیشت کشور چه باید بکنند. وی ادامه داد: در اصل می‌توان از هر کدام از این دیدارها بینایهای استخراج کرد تا هر شخص تکلیف خود را در حل معضلات کشور بداند. دبیر کل جبهه فعالان اقتصاد مردمی تصریح کرد: مقام معظم رهبری در هر کدام از دیدارهای قبلی را که با فعالان اقتصادی داشتند مطالباتی را مطرح کرده بودند که به اقتضای محدودیت زمانی در دیدار اخیر، دیگر مورد اشاره قرار نگرفتند اما این مورد اشاره قرار نگرفتن به معنای آن نیست که آنها کمرنگ انگاشته شوند یا آنها را نادیده بگیریم. حجت الاسلام معلی تأکید کرد: این دیدارها باید کنار هم دیده شوند و این بینایه مسیر حرکت برای رفع معضلات، باید از کل دیدارها استخراج شود؛ برای مثال سال ۱۴۰۱ آقا بحث مطالبه تشکیل کارگروه رفع موانع تولید را کردند و مسئولیت‌هایی برای این کارگروه تعریف کردند و دیگر هر سال قرار نیست آن را تکرار کنند چرا که یکبار به آن اشاره کردند. وی تأکید کرد: کسی که مسیر ایجاد رشد ۸ درصدی در کشور را نشناسد یا به آن قائل نباشد، با پول نمی‌تواند این هدف مهم را به ارمغان بیاورد اما اگر در مسیر درست جهت تحقق بخشیدن به این هدف گام بردارد و مردم را با خود هم مسیر کند تا سیاست‌های اصل ۴۴ اجرایی شود، رشد ۸ درصد نیز محقق خواهد شد. حجت الاسلام معلی عنوان کرد: لازمه رشد ۸ درصدی، حضور و ورود مسئولان دیپلماسی کشور به این عرصه است. ما در مواجهه با بسیاری از کشورها به دلیل اینکه دیپلماسی اقتصادی نداریم از بازار استفاده نمی‌کنیم و آن را به کشورهای دیگر واگذار می‌کنیم. فرض کنید بازار عراق را که دست ما بود داریم به کشور ترکیه واگذار می‌کنیم. وقتی مواد اولیه با قیمت بالا در اختیار تولیدکننده قرار می‌گیرد قیمت تولید بالا می‌رود و ما دیگر قابلیت رقابت با بازار عراق و ترکیه را نداریم. زمانی که ارز ۴۲۰۰ تومانی حذف شد یک بازار صادراتی عمده از دست رفت. وی بیان کرد: صنعت مس ما وقتی با قیمت بالا عرضه می‌شود جایگاه فروش خود را نسبت به مشابه خارجی خود از دست می‌دهد. بنابراین با گران سازی قیمت دلار داریم تیشه به ریشه اقتصاد و تولید کشور می زنیم. مقام معظم رهبری در ادامه سخنان خود می‌فرمایند «امروز یکی از مشکلات ما آویزان شدن به دلار است» وقتی قیمت دلار بالا می‌رود قیمت مواد اولیه هم بالا می‌رود و قابلیت رقابت از بین می‌رود. در شرایط فعلی و با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری مسئولین باید از ظرفیت تولید کنندگان استفاده کنند.

پروژه‌های اقدام مشترک بازآفرینی شهری به بودجه متصل می‌شود

معاون وزیر راه و شهرسازی گفت: کلید اجرایی شدن پروژه‌های اقدام مشترک بازآفرینی شهری، اتصال به بودجه است و در حال تحقق این مهم هستیم.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، عبدالرضا گلپایگانی درباره سند ملی توانمندسازی سکونتگاه‌های رسمی افزود: این سند از سال ۱۴۰۲ ابلاغ و اجرایی شده و در پی آن ستاد ملی بازآفرینی و ستادهای استانی تشکیل شده است و این مهم منجر به شناسایی برنامه‌های اقدام مشترک شده است. وی درباره برنامه‌های اقدام مشترک بیان‌داشت: در مرحله نخست، باید سیاست‌های کلی و کلان که منتج از همین سند است در ستاد ملی بازآفرینی به تصویب برسد، اما از سال ۱۴۰۲ تاکنون ستاد ملی بازآفرینی تشکیل نشده است.

وی خاطرنشان‌کرد: اکنون درخصوص برنامه‌های اقدام مشترک در استان‌ها کار می‌کنیم و با هماهنگی استان‌ها، برخی از برش‌های استانی و شهرستانی این برنامه‌ها آماده و ابلاغ شده است. همچنین درحال تعریف پروژه‌ها در برخی مناطق هستیم. وی اضافه‌کرد: همچنین تیمی برای شناسایی اولویت‌ها و برنامه‌ریزی امور مشخص شده است.

وی گفت: یکی از مشکلات اساسی این است که در سال‌های گذشته پروژه‌های اقدام مشترک به بودجه وصل نشده بود. معاون وزیر راه و شهرسازی اظهار داشت: امروز در تعامل با سازمان برنامه و بودجه، همچنین شورای برنامه‌ریزی استان‌ها در حال تلاش برای رفع این نقیصه هستیم، زیرا در حقیقت کلید اجرایی شدن کار است. هیات وزیران در جلسه ۱۰ دی ۱۴۰۲، به پیشنهاد وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه کشور سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی را تصویب کرد. این سند به‌عنوان مرجع تعاریف مشترک و مبین اهداف، اصول و سیاست‌گذاری‌های مربوط به سکونتگاه‌های غیررسمی از تاریخ ابلاغ رسمی آن شناخته می‌شود.

فضای کسب و کار برای سرمایه گذاری مناسب نیست

کارشناس اقتصادی با بیان این که محیط کنونی کسب و کار برای سرمایه گذاری داخلی و خارجی نامناسب است گفت: از ۳۰ شرکت بزرگ در بازار سرمایه، فقط ۱۵ درصد آن سهم بخش خصوصی است.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، وحید شقاقی، کارشناس اقتصادی درباره موانع پیش روی فعالان بخش خصوصی در خارج از کشور گفت: ما در داخل کشور نیز موانع بسیاری داریم. وی افزود: دو محیط نامناسب در حوزه کسب و کار وجود دارد که اجازه رشد و فعالیت بخش خصوصی و نیز سرمایه گذاری خارجی را نمی‌دهد که از بحث تحریم نیز فارغ است.

شقاقی از محیط نامناسب کسب و کار در ایران سخن گفت و ادامه داد: عمده فعالان بخش خصوصی، نسبت به این فضا نارضایتی دارند. وی این محیط را غیر رقابتی خواند و تصریح کرد: از ۳۰ شرکت بزرگ در بازار سرمایه، فقط ۱۵ درصد آن سهم بخش خصوصی است و الباقی در اختیار شبه دولتی‌ها، نهادهای عمومی، صندوق‌ها و دولت است. شقاقی تاکید کرد در این فضای نامناسب، بخش خصوصی داخلی و سرمایه گذار خارجی قدرت فعالیت ندارد چون این محیط برای سرمایه گذاری نامناسب است. وی گفت: وزارت اقتصاد به جد درپی اصلاح این دو ساختار است ولی این کار بسیار سخت است.

در پشت سر محیط دولتی منافع کلان وجود دارد و تا کنون اجازه اصلاح را نداده‌اند. شهید رئیسی نیز بالای سر رویه‌های اصلاح محیطی کسب و کار ایستاد که در نهایت میسر نشد. وحید شقاقی، کارشناس اقتصادی گفت: ما نافی اقدامات صورت گرفته نیستیم؛ ولی بخش خصوصی از محیط نامناسب کسب و کار گلایه‌مند است و محیط رقابتی نیز گرفتار فضایی است که هنوز تکلیف آن مشخص نشده است.

سرمقاله

مقاومت در برابر بخش خصوصی؛ چرا؟

مهدی فضائلی

دو نگاه با رویکرد به اقتصاد در دهه شصت، آنقدر اهمیت و تأثیر گذار بود که دو جریان عمده سیاسی کشور تحت تاثیر آن، به جریان چپ و راست شناخته و معرفی شدند.

جریان چپ، متأثر از تفکرات سوسیالیستی طرفدار تمرکز اقتصاد در دولت بود و جریان راست، طرفدار بخش خصوصی و بازار. البته تأثیر گذاری رویکرد چپ، محدود به حوزه اقتصاد نبود و عوارض این رویکرد در حوزه‌های سیاست داخلی، سیاست خارجی و فرهنگ نیز بروز و ظهور داشت. اگرچه امروز جریان چپ، تقریبا مصداق خارجی ندارد و اکثر دلبستگان به آن با صدوهشتاد درجه چرخش به دامن لیبرالیسم افتاده اند، اما برخی پی‌آمدهای زیانبار آن تفکر از جمله مقاومت در برابر بخش خصوصی، همچنان جدی و پررنگ درحال عرض اندام است. این یادداشت به دلایل با حداقل به بخشی از دلایل این مقاومت و میدان ندادن به بخش خصوصی و عدم اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی می‌پردازد. پیش از ورود به بحث، یادآوری این نکته خالی از لطف نیست که باور به بخش خصوصی ضابطه‌مند، بمنظور گره‌گشایی از مشکلات اقتصادی کشور و توانمند در تحقق رشد بالای اقتصادی(فعلا ۸ درصد)، در اندیشه و منظومه فکری حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای را می‌توان همانقدر عمیق و استوار دانست که اندیشه مقاومت را، و یکی از دلایل چنین باورمندی را علاوه بر مبانی دینی و عقلی، باید در باور ایشان به جایگاه و نقش مردم و توانمندی آنها در حل مشکلات کشور جستجو کرد. اوج این باور را در تفسیر اصل ۴۴ قانون اساسی و ابلاغ سیاست‌های کلی مربوط به این اصل در سال ۸۴ و تاکیدات مکرر معظم‌له بر حل مشکلات بخش خصوصی از جمله بیانات چندروز اخیر می‌توان مشاهده کرد. اما دلایل مقاومت در برابر بخش خصوصی: یکم، عدم شناخت نسبت به توانمندی‌های این بخش؛ واقعیت این است که عده‌ای در کشور با به نقش و جایگاه بخش خصوصی در کشور بی‌توجه و ناآگاه هستند یا به توان و تأثیر گذاری این بخش، همانطور که در حوزه سیاست به نقش مردم!

دوم، دلیل بی‌اعتنایی به بخش خصوصی را باید در منفعت طلبی برخی دولتمردان جستجو کرد. بسیاری از مدیران دولتی با ترجیح منافع محدود دستگاه زیرمجموعه خود بر منافع عمومی و گاهی منافع فردی و جناحی، حاضر به واگذاری کارها به بخش خصوصی با حمایت از این بخش نیستند. این گروه از دولتمردان به جای حمایت از بخش خصوصی، با آن رقابت می‌کنند و معلوم است که رقابت دولت(بمعنای اعم آن) با بخش خصوصی موجب زیان همه ذی‌نفعان خواهد بود! سوم، قوانین و مقررات زائد با سرعت گیر و یا مانع‌تر در برابر بخش خصوصی است. این قوانین و مقررات که غالبا تحت تاثیر دیگر عوامل بیان شده در این یادداشت تنظیم و تصویب شده‌اند، بهترین مستمسک دولتمردانی است که نمی‌خواهند بخش خصوصی در کشور قدرتمند و نقش آفرین باشد. چهارمین دلیل را باید در ضعف و ناتوانی بخش خصوصی در برخی حوزه‌ها دانست. طبیعی است که بخش خصوصی ممکن است در برخی حوزه‌ها به دلایلی نتواند خواسته‌های بخش های دولتی را برآورده کند یا با بنگاه‌های خارجی رقابت نماید، در این موارد در صورت احراز صلاحیت های فنی و تخصصی بخش خصوصی و پایبندی به تعهدات، دولتمردان باید در جهت تقویت بخش خصوصی و حمایت از این بخش اهتمام نشان دهند نه اینکه این ضعف را بهانه‌ای برای عبور از بخش خصوصی کنند. بنابراین یکی از وظایف حاکمیت، سیاست گذاری لازم برای توانمندسازی بخش خصوصی اعم از خرد و کلان است. پنجمین دلیل انحصار طلبی دولتی و راندن بخش خصوصی، تجارب تلخ، سوء‌تدبیرها و بعضا فسادالود برخی واگذاری‌ها به بخش خصوصی در دهه هفتاد و هشتاد است. این موارد، نگرانی‌هایی را در مسئولان عالی نظام و مردم ایجاد کرد که راهایی از آنها بسیار دشوار گردید لذا همیای اعتنای جدی به بخش خصوصی و تلاش برای برداشتن موانع از سر راه آن، باید سازوکارهای اجرایی و نظارتی این حوزه را دقیق و سالم‌سازی کرد تا آن تجارب تلخ دوباره تکرار نشود. البته این را هم فراموش نکنیم که ابطال برخی واگذاری‌ها به بخش خصوصی، این بخش را نسبت به ورود به سرمایه‌گذاری‌های کلان بدبین کرده و به اعتماد این بخش آسیب وارد کرده است. چگونه است که برای جذب سرمایه بیگانگان که هرلحظه ممکن است کشور را هم ترک کنند تلاش می کنیم ولی حاضر به جلب اعتماد سرمایه‌گذار داخلی نیستیم؟ ششمین دلیل، عدم جسارت لازم در برخی مدیران دولتی، محافظه کاری و ریسک ناپذیری است. تصمیم گیری، مهمترین یا حداقل یکی از مهمترین وظایف مدیر است و تصمیمات سخت و مهم، مدیران جسور و شجاع می‌خواهد که متأسفانه تعدادی از مدیران آمادگی لازم برای چنین تصمیماتی را ندارند. هفتمین عامل، وجود برخی بقایای اندیشه چپ در عرصه تصمیم سازی و تصمیم گیری است؛ تداوم مقادیری از اندیشه دهه شصت در برخی تصمیم سازان و تصمیم گیران کشور غیرقابل انکار است؛ اندیشه‌ای که ممکن است با لعاب عدالتخواهی ترئین شده و موجه جلوه کند! این تفکر، بخش خصوصی را بدون تفکیک سره از ناسره، بالوصفه و فعالان این عرصه را دزد قلمداد می کند. هشتمین دلیل و آخرین موردی که در این یادداشت به آن اشاره می کنم، تنگ نظری است. عده‌ای به دلایل گوناگون چشم دیدن تمکن و ثروت را برای دیگران ندارند ولی حاضرند نظاره‌گر فقر و نداری گسترده باشند. ثروت و تولید ثروت در اسلام نه تنها مذموم نیست که ممدوح و مورد تشویق هم قرار گرفته است البته مشروط به رعایت ضوابط کسب حلال. پایان بخش این یادداشت، بازخوانی قسمتی از بیانات رهبر انقلاب در سخنرانی نوروزی ۱۴۰۲ در حرم رضوی است. « اگر ما در کشورمان چهار پنج نقطه‌ضعف مهم داشته باشیم، در رأس همه‌ی اینها مسئله‌ی اقتصاد کشور است. اقتصاد کشور اصلاً یکی از نقاط ضعف ما است. [البته] بسیاری از سیاستهای اقتصادی میراث گذشتگان است؛ «گذشتگان» یعنی گذشتگان قبل از انقلاب، بعضی هم بعد از انقلاب پدید آمده». شاید بشود گفت مهم‌ترین مشکل اقتصاد ما تصدّی‌گری دولتی است. بیشترین توجّه ما در دهه‌ی ۶۰ به این مسئله بود که کلید اقتصاد کشور را به دولت بسپریم؛ این به اقتصاد ما ضربه زد؛ این مربوط به خود ما است، ما خودمان کردیم. شاید مهم‌ترین نقطه‌ضعف اقتصاد ما تصدّی‌گری اقراطی دولت است. وقتی که مردم از مدیریّت اقتصادی و فعّالیّت اقتصادی کنار میمانند، کارهای بزرگ، شرکتهای مهم، تولیدهای ثروت‌ساز برای کشور در اختیار دولت قرار میگیرد و در اختیار فعّالان اقتصادی از مردم قرار نمیگیرد، همین مشکلاتی پیش می‌آید که ما امروز در اقتصادمان مشاهده میکنیم. مهم‌ترین مشکل ما «دولتی بودن اقتصاد» است. در ارائه و اعلام سیاستهای اقتصادی اصل ۴۴ با کمک کارشناسان متعدّد با دقّت روی این کار کردیم ــ یعنی کارشناس‌ها کار کردند ــ و سیاستها ابلاغ شد. بنای این سیاستها بر این بود که ما مدیریّتها و فعّالیّتهای اقتصادی مورد نیاز مردم را به مردم بسپریم؛ البتّه بعضی از بخشها هست که یا مردم طالب آن نیستند یا حتماً باید در اختیار دستگاه‌های دولتی باشد؛ آنها به کنار، امّا بخشهای مهمّ اقتصاد باید در اختیار مردم باشد. ما با این را تکرار کردیم که بنگاه‌های دولتی، شرکتهای دولتی، شرکتهای شبه‌دولتی ــ که ما تعبیر زشت «خصولتی» از آنها یاد میکنند که تعبیر خوبی نیست [بلکه] شبه‌دولتی است ــ باید با بنگاه‌های خصوصی رقابت کنند و بگذارند تولید را مردم انجام بدهند. ما آن روزی که همه‌ی سررشته‌ی کارها را دست دولت دادیم، به این نیّت این کار را کردیم که عدالت اقتصادی برقرار بشود و عدالت اقتصادی برقرار نشد. دولت تصدّی‌گری را بایستی کم کند، نظارت را باید زیاد کند؛ دخالت را کم کند، نظارت را زیاد کند؛ مراقبت کنند. امروز هم یکی از کارهای اساسی‌ای که دولت محترم باید انجام بدهد، این است که با دقّت، با مراقبت، با نظارت لازم مدیریّتهای اقتصادی را به خود مردم بسپارد.»

Alborz.payam@gmail.com